

Activiteitenplan

initiatief Uitvoeringsagenda Faro

Dit model voor een activiteitenplan hoort bij de Subsidieregeling Uitvoeringsagenda Faro. Uw activiteitenplan met bijhorende begroting dienen ter beoordeling van uw initiatief. Hiertoe plaatst u enerzijds uw activiteitenplan op <https://faro.cultureelerfgoed.nl> (het Faro platform). Deelnemers van het platform kunnen op deze manier een reactie geven op uw initiatief. Anderzijds legt u zowel het(zelfde) activiteitenplan als ook de begroting voor door dit toe te sturen aan faro@cultureelerfgoed.nl. Op het Faro platform vindt u meer informatie over de procedure en criteria.

Onderstaande gegevens worden ingevuld door de organisatie/persoon die uiteindelijk ook de formele subsidieaanvraag zal indienen en tevens de subsidie op diens rekening ontvangt.

Naam organisatie: StadmakersCooperatie ua (Handelsn: Actief Burgerschap)
Contactpersoon: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Telefoonnummer: [REDACTED]

Naam initiatief: Erfgoed voor iedereen
Totale kosten: € 239.960
Gevraagde subsidiebijdrage: € 113.000
Bedrag cofinanciering door derden: € 105.000
Bedrag eigen bijdrage: € 21.960
Inzet vrijwilligers in uren: 2.650 (wss veel meer)

Activiteitenplan

1. Met welke vorm(en) van cultureel erfgoed heeft uw initiatief van doen?

(u kunt meerdere vakjes aankruisen)

X Integrale benadering van cultureel erfgoed

X Gebouwd en aangelegd (groen) erfgoed

X Cultuurlandschap

X Immaterieel erfgoed

2. Geef een korte omschrijving (maximaal 400 woorden) van het initiatief, waarin u beknopt de aanleiding, de hoofdactiviteit en het doel formuleert.

Er zit enorm vermogen in de samenleving om bij te dragen aan het voorkomen en oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Een sterk groeiende Bewonersbeweging (6,6 mln vrijwilligers en 1,5 miljard uur per jaar) zet zich in om dat vermogen te versterken, beter te benutten, onderling en met andere actoren (overheden) te verbinden. Initiatiefnemers ██████████ en ██████████ zijn nauw betrokken bij deze beweging door hun boek 'Een Wereld van Gemeenschappen', Coöperatie Actief Burgerschap (voormalige Stadmakers Coöperatie), de oprichting van het Landelijke en de Lokale Huizen van Actief Burgerschap (Bibliotheek Utrecht en 25 in oprichting in het land), de oprichting van het Centrum van Actief Burgerschap en de We Doen Het Samen Coalitie.

Plekken zijn belangrijk voor gemeenschappen, denk aan een voetbalkantine voor een voetbalclub, een buurtcafé. Maar plekken kunnen, andersom, ook gemeenschappen doen ontstaan. Er zijn, in de vorm van vrijwilligers, al veel mensen en gemeenschappen verbonden met erfgoedplekken maar er zijn ook nog veel plekken waar dat niet zo is en/of waar nog niet vanuit de 'omgekeerde participatie' (actieve) burgers en hun gemeenschappen worden betrokken. Wij denken dat er nog veel ruimte is en potentie zit in het verbinden van de snel groeiende Bewonersbeweging bestaande uit vaak zeer ervaren gemeenschappen aan het erfgoed. Maar dan vanuit drijfveren en expertise van de burgers en gemeenschappen zelf. Denk aan de vele gemeenschappen van de energiecoöperaties, zorgcoalities, zorgcirkels, wooncoöperaties, buurthuizen, broedplaatsen, herenboeren en initiatieven van jongeren. In plaats van mensen naar erfgoed te 'lokken' nodigen wij de erfgoedwereld uit in een Wereld van Gemeenschappen

Stichting SBI op landgoed Zonheuvel kwam in 2024 langszij als bijzondere plek waar cultureel erfgoed al lange tijd verbinding maakt met actuele thema's rond sociale en ecologische duurzaamheid. ██████████, programmadirecteur van Stichting SBI geeft samen met ██████████ en ██████████ vorm aan het plan om cultureel erfgoed in de regio te verbinden met lokale gemeenschappen.

Met het **Verbeeldingslab**, een mobiel paviljoen, gaan we op pad langs erfgoedlocaties. Hier verbinden we (actieve)bewoners, vrijwilligers, landgoedeigenaren en organisaties, en starten we gesprekken over dromen, drijfveren en mogelijkheden. In de 'tussenruimte' zijn mensen, die elkaar niet kennen, makkelijker te verbinden, is het onmogelijke vaak mogelijk, gaan mensen dingen doen die zij niet voor mogelijk hielden en hebben oog voor dingen die zij daarvoor niet zagen of kenden. Zoals voor het erfgoed en de (geschiedenis) verhalen die hieraan verbonden zijn.

Tegelijkertijd bouwen we, in samenwerking met stichting SBI, aan het **Centrum voor Actief Burgerschap** op Landgoed Zonheuvel (SDG House) in Doorn: een plek waar kennis, ontmoeting en inspiratie samenkomen en waar dat wat geleerd wordt in en rond het Verbeeldingslab vertaald en verankerd wordt in oa leergangen als *Verbonden erfgoed*, *Gemeenschapkunde* en *Coöperatiekunde*. SBI heeft met haar trainingsbedrijven jarenlange ervaring met het trainen van groepen mensen. Deze bieden wij aan, aan iedereen die wil leren van deze 'omgekeerde participatie' en hoe erfgoedplekken kunnen worden van iedereen. Ons doel: erfgoedplekken tot bloeiende, inclusieve en betekenisvolle plekken maken door ze te verbinden met gemeenschappen die als 'vanzelf' werken aan het sociale domein.

3. Omschrijf wat het beoogde eindresultaat is.

- Minimaal 10 landgoederen en buitenplaatsen waar nieuwe en/of versterkte betrokkenheid van gemeenschappen ontstaat. Vanuit de omgeving, vanuit de Bewonersbeweging en waar de overheid, welzijnsorganisaties en erfgoed mensen en organisaties in participeren en gelijkwaardig samenwerken aan het sociale domein.
- Een actief en reizend Verbeeldingslab waar vanuit geprogrammeerd wordt op basis van drijfveren
- Erfgoedplekken waar niet alleen wordt gekeken, maar waar mensen ook bijdragen aan sociale cohesie, erkenning, samenwerken en zich thuis voelen.
- Een verbonden netwerk van gemeenschappen (oa vanuit de regeling Vitale Samenwerking/dorpendeals) op de Utrechtse Heuvelrug waar de Provincie Utrecht nauw mee samenwerkt, ook op het thema erfgoed
- Een bruisend Landelijk Centrum voor Actief Burgerschap met een leergang *Verbonden erfgoed*. Een kenniscentrum waar het FARO netwerk ook welkom is om alles wat geleerd is de afgelopen jaren te delen en te verspreiden.
- (Erfgoed) ambtenaren werken niet langer voor maar met de samenleving en beginnen eerst bij dat wat er al is: gemeenschappen van actieve burgers die zich al inzetten voor de maatschappelijke opgaven en verbinden deze aan het erfgoed.
- Een netwerk van (landelijke) gemeenschappen van actieve burgers dat erfgoed plekken herkent en benut en verbonden is met een netwerk van erfgoed eigenaren die gemeenschappen herkennen als partners. Gegroeide wederzijdse herkenning en erkenning.

4. Neem hieronder puntsgewijs op welke deelactiviteiten of processtappen worden uitgevoerd. Ga daarbij uit van maximaal 8 activiteiten/processtappen. Omschrijf per activiteit/processtap:

1. **Samen ontdekken: selectie van locaties en netwerk vormen**
 - In gesprek met landgoedeigenaren, lokale sleutelfiguren en bewonersinitiatieven en hun gemeenschappen (doorlopend).
 - Resultaat: lijst met deelnemende plekken en partners
2. **Bouwen aan het Verbeeldingslab**
 - Samen met jongeren en lokale makers en bewoners AZC Leersum, van hout uit het landgoed zelf (4 maanden).
 - Resultaat: een paviljoen dat uitnodigt tot gesprek en ontmoeting.
3. **Co-creatie en ontmoeting op locatie (programming)**
 - Wandelsessies, open tafels, creatieve workshops en verhalen avonden etc (doorlopend).
 - Resultaat: gemeenschappen die zich verbinden aan erfgoedplekken rond sociale thema's
4. **Leergang *Verbonden erfgoed***
 - Een leerroute waarin bewoners, erfgoedprofessionals en overheden samen oefenen in omgekeerde participatie (doorlopend).
5. **Verhalen delen**
 - Podcasts, lokale portretten en online verhalen (doorlopend).
6. **Kennis en inspiratie bundelen**
 - Via het Centrum Actief Burgerschap: bijeenkomsten, ontmoetingen, kennisbank.

5. Planning: geef aan hoe de deelactiviteiten/processtappen in de tijd worden uitgevoerd.

Indien gewenst kunt u dit ook als aparte bijlage bijvoegen.

- **Jaar 1:** samenstellen netwerk, bouwen Verbeeldingslab, start bijeenkomsten, programming, leergangen en kenniscentrum.
- **Jaar 2:** verdieping, uitbreiding en duurzame inbedding van resultaten. Begeleiding van verankering van relaties.

In de Uitvoeringsagenda Faro – deel I is door het erfgoedveld opgetekend wat de betekenis is van het Verdrag van Faro voor de Nederlandse erfgoedzorg en hoe het daar invulling aan wil geven. Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage moet uw initiatief bijdragen aan de implementatie van het Verdrag van Faro in het functioneren van de Nederlandse erfgoedzorg. De mate waarin uw initiatief hieraan voldoet wordt meegenomen in de beoordeling. Daarover gaan de volgende vijf vragen.

6. Aan welke Faro-kernwaarde(n) zoals opgenomen in de Faro Uitvoeringsagenda – deel I voldoet het initiatief?

- X Participatie in de volle breedte
- X Open houding voor andere erfgoedopvattingen
- X erfgoed midden in de samenleving

7. Omschrijf op welke wijze het initiatief voldoet aan de geselecteerde Faro-kernwaarde(n).

Wij nodigen iedereen uit – van buurtbewoners tot AZC-bewoners, van erfgoedbeheerders tot actieve jongeren, (lokale) netwerken van bewonersinitiatieven – om mee te denken en mee te doen. We luisteren naar verhalen, erkennen verschillen en maken ruimte voor nieuwe perspectieven. Dit doen we op en rond erfgoedplekken en gebruiken die als thema van verbinding. We werken hier met lokale gemeenschappen en bewonersinitiatieven die we onderling en met de plekken verbinden. Zo wordt erfgoed een gedeeld podium.

8. Aan welke thema's en de daarbij door het erfgoedveld geformuleerde doelen (inzet) in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I draagt uw initiatief substantieel bij? Er zijn in principe meerdere thema's mogelijk. Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

- **Hoofdthema:** erfgoed als hulpbron en partner in het sociale domein

Subthema's: Meerstemmigheid; erfgoedbewustzijn en educatie; ondersteuning erfgoedparticipatie

Geef (indien meerdere thema's aangekruist) aan wat naar uw mening het hoofdthema van uw initiatief is. Bij de beoordeling wordt vooral naar dit thema gekeken.

Van exclusieve naar inclusieve erfgoedplekken met nieuwe coalities tussen actieve burgers en erfgoedbeheerders. Deze coalities werken direct of indirect samen aan thema's als sociale cohesie, integratie, arbeidsparticipatie, emancipatie, erkenning, eenzaamheid, gezondheid. Maar vooral en op de eerste plaats aan levensgeluk. Want dat is de kern van een wereld van gemeenschappen. Daar onderdeel van zijn geeft de mens het meeste geluk!

9. Omschrijf voor het hoofdthema (en - indien relevant - maximaal 2 andere thema's) hoe uw initiatief aansluit bij de in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I omschreven doelen en vraagstukken.

Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

Dit project laat zien hoe erfgoed kan bijdragen aan sociale samenhang, ontmoeting en welzijn. Door mensen en gemeenschappen letterlijk en figuurlijk over de drempel van erfgoedplekken te brengen, ontstaat een bredere betrokkenheid en ontstaat erfgoed dat leeft in plaats van alleen wordt beheerd. De plekken faciliteren en stimuleren ook gemeenschapsvorming en worden integraal onderdeel van gemeenschappen. Het zijn plekken waar mensen elkaar ontmoeten en vinden maar ook waar thema's integraal aangepakt kunnen worden: een gezamenlijke tuin gaat over groen, verbinding, eenzaamheid, ouderen, jongeren, gezondheid en zorg, armoede en diversiteit. Om maar een voorbeeld te noemen.

10. Omschrijf beknopt (maximaal 400 woorden) op welke wijze het initiatief een structurele verandering teweeg kan brengen ten opzichte van het huidige functioneren van de erfgoedzorg.

Denk bijvoorbeeld aan bewustwording van een veranderopgave, systeemaanpassing, schaa sprong, nieuwe coalities, verdieping op een thema, instrumentatie van een thema met werkwijzen of methodieken, of de verkenning van nieuwe mogelijkheden binnen een thema.

We doorbreken traditionele grenzen: van gesloten landgoederen naar open plekken waar gemeenschappen mede vormgeven aan de toekomst. Dit model van 'omgekeerde participatie' laat zien dat actieve burgers en erfgoedpartners samen meer kunnen bereiken en nieuwe vormen van zorg, duurzaamheid en cultuur tot stand brengen. De gemeenschappen die zo ontstaan zijn duurzaam en staan voor een verschuiving van het primaat en

initiatief van overheid, politiek maar dus ook van erfgoed naar de samenleving. Dat heeft een enorm effect op de rol, waarde, herkenning en verankering van erfgoed. Als er een wereld van gemeenschappen ontstaat en erfgoedplekken de plekken zijn waar die zijn gevestigd dan versterkt dat hun positie.

Bij de beoordeling van uw initiatief wordt ook gekeken naar de aansluiting van uw initiatief bij de ambities van anderen en bij vraagstukken in de samenleving en de inzet van vrijwilligers. Daarover gaan de volgende drie vragen.

11. Omschrijf of, en zo ja op welke wijze het initiatief bijdraagt aan actuele (beleids)ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken.

Te denken valt aan uitsluiting, dekolonisering en grote transities in de leefomgeving.

Welbeschouwd draait dit initiatief om het gebruiken van erfgoed als plekken waar op een andere manier aan maatschappelijke vraagstukken wordt gewerkt. Dat is dus niet een bijproduct maar de kern van het denken. Het project raakt vrijwel alle actuele thema's maar sociale cohesie, verduurzaming, eenzaamheid en armoede, inclusie en verbondenheid in het bijzonder. Door de tijdelijke, uitnodigende aanpak van het Verbeeldingslab ontstaat ruimte voor nieuwe verbindingen, onverwachte samenwerking en sociale innovatie. erfgoedplekken ademen uit hun aard historisch besef, zijn veelal ontstaan in de 18de, 19de (begin 20ste) eeuwen dragen verhalen rond kolonisatie of uitbuiting ten tijde van de industriële revolutie met zich mee. Verhalen die een op een te maken hebben met actuele maatschappelijke vraagstukken.

12. Omschrijf de projectorganisatie en rolverdeling en geef aan of en zo ja op welke wijze er bij de uitvoering van het initiatief sprake is van samenwerking met of betrokkenheid van andere belanghebbenden.

De Coöperatie Actief Burgerschap is trekker, onder leiding van [REDACTED] en [REDACTED] in nauwe samenwerking met Stichting SBI op Landgoed Zonheuvel. Samenwerking vindt plaats met landgoedeigenaren (er zijn inmiddels veel contacten) en (netwerken van) bewonerscollectieven, gemeenten, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Provincie Utrecht, Ministerie van BZK, (mogelijk) Ministerie van OCW, WDHS Coalitie, welzijnsorganisaties, AZC's.

13. Omschrijf in welke mate en op welke wijze vrijwilligers worden ingezet voor de uitvoering van het initiatief.

We verbinden bewoners, bewonersinitiatieven en -collectieven met de landgoederen én er zullen initiatieven en collectieven ontstaan op en rond de erfgoedplekken. Die gaan allemaal over vrijwilligers. Vrijwilligers zijn de motor: zij bouwen mee, organiseren, begeleiden, vertellen verhalen en helpen de verbindingen duurzaam te maken. Hun kennis en energie zijn leidend, niet aanvullend.

Plan voor kennisontwikkeling en kennisdeling en de daarbij beoogde doelgroep(en)

14. De resultaten, inzichten en ervaringen die voortkomen uit uw initiatief moeten ten goede kunnen komen aan het hele erfgoedveld. De manier waarop u hier invulling aan geeft wordt meegewogen in de beoordeling.

Omschrijf hoe u de resultaten, ervaringen en bevindingen van uw initiatief actief deelt met het Faro-netwerk en andere relevante doelgroepen.

Werk een plan uit voor kennisontwikkeling en -deling, inclusief de beoogde doelgroep(en) en omschrijf daarin hoe de resultaten van het initiatief worden gedeeld.

Denk ook aan type communicatiemiddelen, frequentie etc. De kosten hiervoor kunt u opvoeren in uw begroting.

Alles wat we leren, delen we. Via podcasts, verhalenreeksen, bijeenkomsten en de leergang *Verbonden erfgoed* worden ervaringen breed beschikbaar gesteld. Twee keer per jaar organiseren we een kennisbijeenkomst en tussentijds delen we verhalen online, binnen het Faro-netwerk en ons netwerk van maatschappelijke initiatieven en initiatiefnemers. [REDACTED] en [REDACTED] spreken veel op allerlei plekken in het land en worden vaak geïnterviewd in allerhande media. SBI op Landgoed Zonheuvel fungeert als "hittepunt" in de programmering rond dit project. Jaarlijks bezoeken 50.000 mensen dit landgoed waar Samenwerken, Bezinnen en Inspireren centraal staan. Dit project zal worden gebruikt om het anders denken over erfgoedplekken, met name bij overheden, te veranderen. [REDACTED] en [REDACTED] hebben een aanzienlijk social media bereik in kringen van overheden en maatschappelijke initiatiefnemers.

Begroting

15. De gevraagde financiële bijdrage moet in verhouding staan tot de verwachte impact van het initiatief. Behalve een projectplan dient u ook een begroting toe te voegen (separate bijlage). Omschrijf hieronder op welke wijze u de mogelijkheden van cofinanciering (eigen bijdrage en bijdragen derden) heeft onderzocht en wat daarvan de uitkomst is geweest.

Het project combineert middelen uit eigen bijdrage van Coöperatie Actief Burgerschap, Centrum voor Actief Burgerschap, Stichting SBI en ZieglerGautier, ondersteuning van provincie Utrecht en bijdragen van partners, indien nodig, fondsen.

Ingevuld door: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (programmamanager stichting SBI)

Datum: 2 september 2025